

OPONENTSKÝ POSUDOK

k habilitačnej práci

Paneurópska vysoká škola v Bratislave	
Dátum:	16 -12- 2019
Ev.č.:	JIP-251/2019
Prílohy: 6	Vybavuje: prof. Potáscha

Habilitantka: JUDr. Andrea Erdősová, PhD.

Oponent: prof. JUDr. PhDr. Ing. Michael Siman, PhD., D.E.A.

Ústav medzinárodného a európskeho práva, Fakulta práva PEVŠ v Bratislave

Tento oponentský posudok predkladám k habilitačnej práci habilitantky s názvom „**Aktuálne otázky o človeku a jeho právach v bioetike**“, a to na základe menovacieho dekrétu predsedu Vedeckej rady Fakulty práva PEVŠ prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. z 25. októbra 2019.

a) Aktuálnosť a náročnosť témy habilitačnej práce

Podľa habilitantky habilitačná práca rozoberá aktuálne témy postavenia človeka a ochrany jeho práv v ústrety novým biotechnológiám a modernej medicíne. Práca predstavuje hlbší pohľad na problematiku medicínskeho práva z hľadiska postavenia človeka, jeho osobnostných práv, ochrany jeho hodnotového rámca prirodzenoprávneho okruhu (s. 4).

Téma práce je interdisciplinárna a úzko súvisí s medicínskym vedným odborom.

Na aktuálnosť práce poukazuje okrem jej samotného názvu aj skutočnosť, že práca zahŕňa aktuálne témy regulácie náhradného materstva, povinného očkovania, nútenej detencie a i. Habilitačná práca okrem toho poskytuje relevantné komparatívne úvahy, ktoré sú inšpiráciou viacerých východísk de lege ferenda.

b) Vymedzenie vedeckého problému

(teoretické východiská, použité metódy, praktická aplikácia, využitie informačných zdrojov)

Habilitantka v úvode svojej práce výslovne neuvádza jej teoretické východiská, ani použité metódy. Úvod práce, ktorý je formálne obsiahnutý iba na jednej strane práce (s. 8) neobsahuje ani žiadne stanovené vedecké hypotézy.

Obsahovo spĺňa určité znaky úvodu práce prvá kapitola s názvom „Problémy človeka a jeho dôstojnosti vo vybraných otázkach bioetiky“, pričom však ani z tejto kapitoly nevyplývajú jasným spôsobom stanovené vedecké hypotézy, či teoretické východiská alebo použité vedecké metódy.

Na základe obsahu práce možno implicitne konštatovať, že habilitantka aplikuje najmä metódu analýzy právnych textov, ako aj komparatívnu vedeckú metódu najmä v prípade niektorých súdnych rozhodnutí.

Habilitantka využíva v práci dostatočné množstvo informačných zdrojov, vrátane rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora EÚ a vnútroštátnych súdov SR a ČR. V prípade monografií sa však habilitantka obmedzila na prevažne slovenské a české zdroje, čo podľa môjho názoru predstavuje do určitej miery aj obmedzenie teoretických východísk habilitačnej práce.

c) Štruktúra a obsah habilitačnej práce

(osnova, logika skladby častí, celého textu a príloh)

Habilitantka rozdelila prácu do deviatich kapitol. V prvej kapitole sa zaoberá všeobecnými otázkami dôstojnosti človeka v súvislosti s bioetikou, v druhej kapitole sa zaoberá právom na život z pohľadu umelého prerušenia tehotenstva, v tretej kapitole analyzuje asistovanú reprodukciu, v štvrtej kapitole sa venuje problematike náhradného materstva, v piatej kapitole skúma otázky súvisiace s povinnosťou očkovania, v šiestej kapitole sa venuje problematike využívania embryonálnych kmeňových buniek, v siedmej kapitole informovanému súhlasu v prípade maloletých, v ôsmej kapitole skúma otázky nútenej detencie a napokon v poslednej deviatej kapitole sa zaoberá problematikou potenciálnej náhrady škody v súvislosti s bioetikou, najmä pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že hoci témy jednotlivých kapitol súvisia s aktuálnymi otázkami bioetiky, ich usporiadanie nie je v úvode práce nijako odôvodnené. Okrem toho pôsobia názvy jednotlivých kapitol pomerne nekoherentne z hľadiska rozsahu aj obsahu ich znenia. Taktiež zdôvodnenie nezaradenia problematiky eutanázie do obsahu habilitačnej práce je pomerne zjednodušené (s. 8).

Pozitívne treba hodnotiť predovšetkým analýzu početnej súvisiacej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, hoci by mohla byť táto analýza častejšie doplnená vlastnými názormi habilitantky.

d) Dosiahnuté výsledky

(reálnosť a praktická využiteľnosť navrhovaných záverov a odporúčaní)

Habilitantka preukazuje svoj prehľad v analyzovanej problematike, ktorému zodpovedá aj rozsah a obsah použitých citácií. V tejto súvislosti považujem habilitačnú prácu za využiteľnú aj v právnej praxi.

Praktickú využiteľnosť navrhovaných záverov podporuje aj skutočnosť, že ide o veľmi špecifickú právnu problematiku, ktorá úzko súvisí aj s medicínskym vedným odborom.

V dôsledku toho, že v úvode habilitačnej práce nie sú výslovne formulované hypotézy, v závere chýbajú odpovede na stanovené vedecké hypotézy. Okrem toho niektoré časti práce majú viac populistický než právny charakter, napríklad podkapitoly 5.1 a 5.2, 6.3.

e) Rozsah, jazyková a formálna stránka habilitačnej práce

Habilitačná práca má rozsah takmer 300 normostrán. Text habilitačnej práce je zrozumiteľný a odborný. Až na početné preklepy habilitačná práca po jazykovej stránke nevykazuje žiadne významné nedostatky.

ZÁVER

Predloženú habilitačnú prácu hodnotím pozitívne, najmä pokiaľ ide o rozsah a odbornú kvalitu textu práce. Za nedostatok považujem nedostatočný úvod práce, v ktorom by bola dostatočne zdôvodnená štruktúra práce a jasne formulované vedecké hypotézy.

Okrem toho je z formálneho hľadiska potrebné poukázať na skutočnosť, že habilitačná práca patrí skôr do odboru ústavného (prípadne medicínskeho) práva než do odboru práva medzinárodného, v rámci ktorého bola predložená.

Vzhľadom na uvedené vytýkané nedostatky navrhujem, aby habilitantka v rámci svojej obhajoby uviedla hypotézy vyplývajúce z obsahu jej habilitačnej práce vrátane odpovedí na tieto hypotézy, a aby po druhé uviedla, v ktorej z analyzovaných oblastí identifikovala najvýznamnejšie rozdiely medzi rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva a slovenských a českých súdov.

Odporúčam, aby v prípade úspešnej ústnej obhajoby bola habilitantke priznaná vedecko-pedagogická hodnosť docent.

V Bratislave, dňa 14. decembra 2019.

prof. JUDr. PhDr. Ing. Michael Siman, PhD., D.E.A.

Fakulta práva PEVŠ

